

A.J.H. van Leeuwen

Ir. A. J. H. VAN LEEUWEN

A.J.H. van Leeuwen was zeer actief in de Nederlands-Indische afdeling van de Theosophical Society, onder meer als voorzitter. Ook in Nederland was hij enkele jaren nationaal voorzitter.

A.J.H. van Leeuwen schreef diverse boeken en brochures, maar is vooral bekend als een van de samenstellers van *Ganeshā, kleine woordentolk der geesteswetenschappen*.

A.J.H. van Leeuwen werd geboren in 1887. Na zijn studie vertrok hij naar Indië als ingenieur bij de Post Telegraaf en Telefoon maatschappij, de PTT. Hij was zeer actief in de Nederlands-Indische afdeling van de Theosophical Society. Zo werd hij nationaal voorzitter in 1928. Hij gaf lezingen in het hele land en hij werd redacteur van de *Pionier*, een blad dat in 1930 de twee bladen *Theosofie in Nederlandsch-Indië* en *Pewartā theosofie* verving.

A.J.H. van Leeuwen was een van de voornaamste sponsors van het in 1921 opgerichte Theosofisch Studie Fonds dat veelbelovende jongeren financieel steunde, zodat ze hun studie in Nederland of aan bekende lokale scholen konden voortzetten.

Na zijn pensionering werd hij directeur van de kweekschool voor Indische Onderwijzers in Lembang bij Bandoeng. De school was gesticht door de Nederlands-Indische afdeling in 1913 in Batavia en in 1927 verplaatst naar Lembang. De school ontving ook een subsidie van het gouvernement, maar die subsidie werd ingetrokken tijdens de malaise rond 1937. Helaas moest de school toen sluiten. Enige van haar oudleerlingen werden later bekende politieke leiders. Zo studeerde Sjahrir, de latere eerste minister van de republiek Indonesië met een theosofische studiebeurs.

President Soekarno was een tijd lid van de NITV, de Nederlands Indische Theosofische Vereniging, hoewel hij haar in 1963 verbood. Als reden werd opgegeven dat de grondslagen en doelstellingen niet in overeenstemming waren met de nationale identiteit van Indonesië.

In 1926 beheerde de NITV 15 scholen waar 15 Europese en 42 Indische onderwijzers werkten. Er waren 2000 leerlingen. Verder waren er in Batavia, Bogor, Bandoeng en Pekalongan zogenaamde Ardjoena scholen voor Javaanse kinderen.

Van Leeuwen werd in 1942 geïnterneerd in een Japans concentratiekamp.

Na de kamptijd repatrieerde Van Leeuwen naar Nederland waar hij nationaal voorzitter van de Theosofische Vereniging werd van 1959 tot 1965.

In 1965 keerde hij nog een keer terug naar Indonesië voor het geven van lezingen voor de van Adyar onafhankelijke Indonesische Theosofische Vereniging Perwathin, opgericht na het verbod van 1963. De Perwathin (Associatie van Theosofen in Indonesië) werd wel toegestaan. In 1964 richtte men een verzoek aan de president van de Theosophical Society Adyar, N. Sri Ram, om het lidmaatschap van de TS onder de nieuwe condities mogelijk te maken.

W i e w a s . . .

A.J.H. van Leeuwen schreef de volgende boeken en brochures:

In 1948: *Joodse mysterie-traditie en theosofie*.

In 1959: *De esoterische betekenis der oudtestamentische boeken, deel I. Vanaf het begin der schepping tot de zondvloed*.

In 1960: *Deel II: De mystieke en esoterische betekenis der oudtestamentische boeken vanaf de zondvloed tot Jozefs dood in Egypte*.

In 1961: *Studies in godsdienst, occultisme en esoteriek*.

Brochures: *De onwerkelijkheid van het waarneembare en de onwaarneembaarheid van*

het werkelijke, zijn conventievoordracht van 1962.

Ook in 1962: *Theosofie een nieuwe impuls*.

Maar in Nederland zal A.J.H. van Leeuwen toch vooral bekend blijven als de samensteller van de *Ganesha, kleine woordentolk der geesteswetenschappen*.

Samen met A.P. (Nan) Meyer-Gerhard en met N.E. (Nel) van der Schoot-Groot werkte hij in 1969 lange dagen aan het samenstellen van dit kostelijke boekje waar menig student nu nog zo blij mee is.

Ir. A.J.H. van Leeuwen overleed in 1972.

Bronnen:

A Short History of the Theosophical Society. J. Ransom, TPH Adyar.

Een kern van broederschap. R. Jansen. UTVN Amsterdam 1996.

Theosophical Encyclopedia. TPH Philippines, 2006.

FvI

[De enige beschikbare foto van de heer Van Leeuwen is helaas van slechte kwaliteit, waarvoor onze excuses. Wij wilden u deze echter niet onthouden. De redactie.]

Misschien weten we dat zelfs in de donkerste nachten
de sterren nog steeds bestaan, ook al zijn ze aan ons oog
onttrokken door de mist en de wolken
die oprijzen uit de laagvlakten van onze wanhoop.
Van tijd tot tijd schijnt misschien het licht van de sterren
er toch doorheen als een mystieke vorm van genade,
de weldadige vrede van de Eeuwige, die door de wolken
van het niet-weten heen breekt om de aanwezigheid te onthullen
van de Ene Onkenbare.
Ga dus moedig voorwaarts, pelgrim!
Er is geen weg terug.

Joy Mills